

Christiansborg

regeringsmagten i Danmark - har det ikke været uden betydning. I hvert fald ikke så længe forholdet reguleres indenfor den nuværende rigsfællesskabsform. Til gengæld har det også kunnet give problemer for de pågældende - eksempelvis når de var i modstrid med flertallet eller hele folketingsgruppen i bestemte spørgsmål. Livet som færøsk folketingsmedlem på Christiansborg har ikke altid - politisk som personligt - været let - for i modsætning til de danske kolleger har de haft flere hensyn at skulle afveje.

NORDATLANTEN AFGØRENDE

Danmarks nyere politiske historie har en række eksempler, hvor de nordatlantiske mandater har spillet en afgørende rolle, blandt andet i forbindelse med regeringsdannelser. Det var tilfældet i 1971, da den grønlandske Knud Hertling sikrede regeringen Krags overlevelse. Hertling overtog selv posten som minister for Grønland. På samme måde gik situationen efter valget 1998 helt op i en spids, da Jóannes Eidesgaard måtte gå på en meget vanskelig balancegang mellem Nyrup-regeringen på den ene side og sit politiske bagland på Færøerne på den anden. Strategisk kunne ingen djævel have udtænkt det bedre: At en færing skulle få afgørende indflydelse på flertallet i Folketinget, netop som Færøerne skulle til at forhandle kompensation for banksagen med den danske stat - et trumfkort, som ingen havde turdet drømme om. Eidesgaard trak det færøske kort. Eidesgaard kom også på en hård prøve, da der skulle vælges ny formand for Folketinget - den manglende støtte til Birthe Weiss betød, at sagen endte i en lodtrækning, som Venstres Ivar Hansen vandt. Den efterfølgende kritik i Danmark rettede sig nu først og fremmest mod Poul Nyrup Rasmussen og den socialdemokratiske gruppeledelse, som ikke havde gjort deres hjemmearbejde grundigt nok.

REALPOLITIK – 90 mandater

Realpolitik i Danmark handler om at kunne skaffe 90 mandater bag et flertal. Intet tyder på, at de nordatlantiske mandater i den nye folketingsperiode bliver afgørende for de flertal, der kan dannes i Folketinget. Det betyder også, at de færøske parlamentarikere kommer til at udnytte den indflydelse, de har, i forhold til regeringens to partier, oppositionen og embedsværket, for at fremme deres sager. Da alt tyder på, at VK-regeringen fortsætter,

vil det give ganske gode muligheder for en Kai Leo Johansen/Edmund Joensen eller Anfinn Kallsberg/Óli Breckmann.

NORDISK RÅD

Blandt de sager, man kan forestille sig, der vil blive presset på for, er kravet om fuld færøsk medlemskab af Nordisk Råd - hvilket vil forudsætte ændringer i Helsingfors-aftalen. I forbindelse med et sådant forslag kan der være mange retlige betænkeligheder - blandt andet vil det kræve, at alle nordiske regeringer er enige, samt at Ålandsøerne og Grønland naturligvis opnår samme status. Selv om den danske regering og Folketinget måtte se positivt på et sådant forslag, kan det blive svært at få igennem i forhold til de andre nordiske lande. Det vil blandt andet indebære, at man skal se på mandatfordelingen, som er et problem, der er temmelig overkommeligt - men især de mere vidtgående politiske konsekvenser, blandt andet for rigsfællesskabet. Et tema, man godt kan forestille sig vil indgå i de forhandlinger, der skal være mellem den danske og færøske regering i forbindelse med loven om kompetencen til at handle internationalt i særanliggender.

En sådan ændring af Nordisk Råd er måske lettere på et tidspunkt, hvor det nordiske samarbejde har en langt svagere placering, og hvor der ikke i det danske folketing er noget, der minder om konkurrence for at få pladserne i Nordisk Råd. Indtil for 10-15 år siden rummede Folketinget en stor gruppe af politikere, som lagde megen vægt på og værdsatte det nordiske samarbejde, som det udfolder sig inden for Nordisk Råd. Jeg hørte selv til dem - var i en periode formand for den konservative gruppe i Nordisk Råd - og brugte mange kræfter blandt andet på udviklingen af den nye struktur for Nordisk Råds virksomhed. Men efter Finlands og Sveriges optagelse i EU er al politisk energi i parlamenterne i dag rettet mod EU-samarbejdet, og det er B- og C-kæden af politikere, der sendes til det nordiske samarbejde. Heller ikke medierne giver Nordisk Råds sessioner nogen prioritet - faktisk har der været holdt sessioner uden deltagelse af en eneste dansk

journalist. Med andre ord er det et område, der i dag har politisk lavstatus i Danmark - hvilket af mange grunde kan beklages - men ikke desto er en sørgelig realitet. Set i det lys er der ikke så meget prestige på spil, hvis man ønsker at ændre spillereglerne, så Færøerne og Grønland sikres en selvstændig repræsentation. Til gengæld vil det være første gang, at man giver en sådan mulighed i en international organisation, der formulerer sig på mange områder - også det udenrigs-politiske.

MFere TJENER MANGE PENGES

Ved siden af alt det politiske er der også en anden side - nemlig pengene.

De fire nordatlantiske medlemmer af Folketinget har en årlig indkomst på omkring 600.000 kr. Grundløn for Folketinget for hvert medlem er 43.213 kr. Hertil kommer et skattefrit tillæg på 5.570 kr. Det er for de nordatlantiske medlemmer væsentlig højere end danskerne, der kun får 4.178 kr. Hertil kommer, at der kan ydes boligtilskud på op til 6.684 kr. pr. måned - også dette beløb er skattefrit. Hertil kommer, at der for de fire medlemmer er afsat et årligt budget på 500.000 kr. til rejser på Færøerne og på Grønland. Dette budget er mest et rammebeløb - bliver udgifterne større, dækker Folketinget også dem. Væsentligt er det også, at de fire medlemmer får et betydeligt beløb til at kunne ansætte personlig sekretærbistand. Det udgør 61.000 kr. pr. måned. Lisbeth Petersen har valgt at indtræde i Venstres folketingsgruppe og får derved kun grundbeløbet på 38.000 kr. Men de tre andre medlemmer - herunder Høgni Hoydal kan altså score 61.000 kr. om måneden til personlig sekretariatsbistand. Folketinget har besluttet at give de tre medlemmer partistatus, hvilket betyder, at beløbet er væsentligt højere, end hvis de figurerer som almindelige løsgængere. Også på den måde er der altså en positiv særbehandling af de nordatlantiske mandater.

Alt i alt er det altså økonomisk ganske lukrativt at være færøsk medlem af Folketinget - uanset de praktiske problemer, der er ved at skulle rejse frem og tilbage.

Engell um Anfinn: Anfinn Kallsberg nyder stor respekt hos de konservative - både i Danmark og i de andre nordiske lande

Engell um Høgni: Som den dygtige taler, politiker og propagandist, han er - tilmed meget flittig - er han en politiker, der lyttes til

Engell um Jóannes: Jóannes Eidesgaard vil være en central figur i den socialdemokratiske folketingsgruppe

Engell um Edmund: Edmund Joensen har som tidligere parti-formand og lagmand et ret betydeligt netværk i det danske folketing - især i Venstre

Kendi danski blaðstjórin og viðmerkjarin, fyriverandi floksformaðurin og ráðharrin Hans Engell fer at halda fram við at gera sínar viðmerkingar í Tinghelluni eftir fólkatingsvalið. Lesið Tingheluna fríggjadagin og leygardagin eftir valið.